

ВИСНОВОК

наукового керівника щодо виконання
індивідуального плану наукової роботи, індивідуального навчального плану
та роботи над дисертацією Скрипниченка Юрія Федоровича
“Експлуатація нацистським режимом трудових ресурсів Харківщини в роки Другої світової
війни”,
яка подається на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 03 Гуманітарні науки
за спеціальністю 032 історія та археологія

Скрипниченко Юрій Федорович у 2005 року закінчив історичний факультет ХНПУ ім. Г.С. Сковороди і отримав диплом спеціаліста за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої школи. Історія» з відзнакою. У період з 2005 по 2007 роки навчався в магістратурі ПО ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, отримавши 26 травня 2007 року вищу освіту за спеціальністю «Управління навчальним закладом та здобував кваліфікацію керівника навчального закладу з узагальненим об'єктом діяльності, організатора освіти.

01 жовтня 2022 року вступив до аспірантури на кафедрі історії України, історичного факультету, ХНУ імені В.Н. Каразіна. Навчальна складова індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії та роботи над дисертацією Скрипниченка Ю.Ф., виконана вчасно та у повному обсязі.

Робота Скрипниченка Ю.Ф. над темою дисертації почалась з накопичення емпіричної бази дослідження. Наукова актуальність тематики його дисертаційного дослідження обумовлена перш за все необхідністю неупередженого вивчення і осмислення історії експлуатації режимом нацистської Німеччини населення Харківської області в роки Другої світової війни. Мова йде не лише про оstarбайтерів (їм присвячено уже чимало окремих історичних досліджень та розділів колективних праць), але й про інші, менш відомі широкому загалу організаційні, адміністративні та правові механізми, через які німецька окупаційна влада намагалася максимально використати людський потенціал Харківщини для забезпечення військово-економічних потреб гітлерівської Німеччини. Актуальність теми підсилюється подіями сучасної російсько-української війни, адже у XXI столітті знову проявляються практики примусової депортації мирного населення, трудової експлуатації, запровадження окупаційних адміністрацій та системного позбавлення людей базових прав на тимчасово захоплених територіях. Це створює важливий дослідницький горизонт для порівняння історичних форм насильницького використання праці українців і сучасних проявів імперської політики, спрямованої проти України.

Робота добре структурована, вона являє собою досить успішну спробу послідовного розгляду історії запровадження загальної трудової повинності та системи примусової праці нацистськими військовими органами влади в області, заходів окупаційної влади щодо використання трудових ресурсів з числа місцевого населення, умов праці та соціальне становище працюючого населення, складних питань про добровільний виїзд харків'ян до Німеччини та їхнє примусове вивезення. Цікавим і таким, що ґрунтується на оригінальному комплексі усноісторичних джерел є останній підрозділ, присвячений життю східних робітників у Німеччині: за спогадами харківських остарбайтерів.

Відзначимо зважений, по-справжньому дослідницький тон автора, його щире намагання не зводити стиль викладення матеріалу до патетичних нот, які нерідко характерні для робіт з подібної тематики. Безумовно позитивним аспектом роботи є гарна ознайомленість Ю.Скрипниченка з сучасною українською, а також англо- та німецькомовною історіографією проблеми. Робота містить велику кількість цікавого фактичного матеріалу, котрий здатен привернути увагу читача, навіть мало знайомого з тематикою долі України в Другій світовій війні.

Структура дисертаційного дослідження відповідає поставленій меті, загальний зміст розділів, висновків до них та висновків до роботи принципівих заперечень не викликають. Робота містить помітні елементи наукової новизни.

Результати дослідження отримали належну всебічну наукову апробацію на більш ніж тридцяти наукових всеукраїнських та міжнародних конференціях.

Основний зміст та результати дисертаційного дослідження подано у сімдесяти одній публікації, з них двадцять дев'ять наукових статей – у фахових виданнях України, три наукові статті у міжнародних фахових виданнях, тридцять вісім наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

Під час навчання в аспірантурі Скрипниченко Ю.Ф. набув цілу низку компетентностей, необхідних для дослідницької роботи. Серед них здатність до самостійної постановки та творчого розв'язання складних наукових задач, спроможність до аналізу та застосування сучасних теорій перекладу та когнітивного інструментарію перекладацького аналізу, навички підготовки та виконання науково-дослідних проєктів та робіт, планування та проведення кількісних підрахунків.

Дисертаційна робота Скрипниченка Юрія Федоровича є самостійною завершеною науковою працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що у сукупності вирішують важливу наукову проблему встановлення особливостей, специфіки експлуатації трудових ресурсів Харківщини в ході Другої світової війни. Висновки, сформульовані

автором, відзначаються обґрунтованістю, достовірністю, вагомим теоретичним на практичним значенням.

Вважаю, що наукова складова індивідуального плану роботи Скрипниченка Юрія Федоровича виконана повністю та на високому рівні.

Науковий керівник,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри історії України
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна

 Денис Журавльов

Підпис Дениса Журавльова засвідчую

Начальник відділу кадрів
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна

Олена ГРОМИКО